

ЛЕВ ТОЛСТОЙ
ЖЕЛАНИЕТО Е ПО-СИЛНО
ОТ НЕВОЛЯТА

Превод от руски: Ангел Каралийчев, —

chitanka.info

Бяхме на лов за мечки. На другаря ми се падна да стреля по една мечка; той я рани, но на меко място. Остана малко кръв върху снега, а мечката побягна.

Събрахме се в гората и почнахме да разсъждаваме какво да сторим: сега ли да тръгнем да дирим тази мечка, или да почакаме два-три дена, додето мечката се залежи.

Почнахме да питаме селяните-мечкари може ли, или не може сега да се заобиколи тази мечка. Един старец-мечкар казваше: „Не може, трябва да оставим мечката да се успокои; след четири-пет дена може да я заобиколим, ако пък сега тръгнеш след нея — само ще я изплашиш и тя няма да легне.“

Но един млад селянин-мечкар спореше със стареца и казваше, че можело сега да се заобиколи. „По този сняг — казваше той — мечката няма да иде далеко, мечката е затлъстяла. Тя още днес ще легне. Ако пък не легне, тогава ще я догоня със ските.“

И моят другар също не искаше да я заобиколим сега и ни съветваше да почакаме.

Тогава аз казах: „А бе, какво ще спорим. Правете, каквото щете, а аз ще тръгна с Демян по следата. Ако я заобиколим — добре, ако пък не я заобиколим — все едно; днес няма какво да правим, а още не е късно.“

Така и направихме.

Другарите отидоха при шейните и оттам — в селото, а ние с Демяна взехме със себе си хляб и останахме в гората.

Когато всички се отдалечиха от нас, ние с Демяна прегледахме пушките си, натъпкахме шубите в поясите си и тръгнахме по следата.

Времето беше хубаво: мразовито и тихо. Но ходенето със ски беше мъчно: снегът беше дълбок и пръхкав. Слягане на снега в гората нямаше, а в навечерието беше паднал още снежец, тъй че ските затъваха в снега една педя, а някъде и повече.

Мечата диря се виждаше отдалеко. Личеше как мечката е вървяла, как на места е затъвала до корем и е разравяла снега. Отначало ние вървахме по дирята, през голямата гора, а сетне, когато дирята навлезе в дребната елова гора, Демян се спря: „Трябва — казва, — да оставим следата. Навярно тъдява ще легне. Почнала е да посядва — по снега личи. Да се отклоним от следата и да я заобиколим. Само

че трябва да вървим по-тихо, да не викаме, да не кашлим, иначе ще я изплашим.“

Отклонихме се от дирята наляво. Извървахме около петстотин крачки, гледаме — мечката диря пак пред нас. Тръгнахме отново по дирята и тази диря ни изведе на пътя. Спряхме се ние на пътя и почнахме да разглеждаме на коя страна е тръгнала мечката. Тук-таме по пътя се виждаше как мечката беше отпечатала цялата си лапа с пръстите, а тук-таме — как селянин с цървули беше стъпвал по пътя. Личеше, че е отишъл към селото.

Поехме по пътя. Демян рече: „Сега няма какво да гледаме пътя; къде се е отбила от пътя, надясно или наляво — ще се види по снега. Къде да е, ще свърне, няма да иде в селото, я.“

Извървахме така по пътя около една верста; гледаме — отпреде ни следа откъм пътя. Взряхме се — що за чудо! Меча следа, но не върви от пътя към гората, а от гората към пътя: с пръстите къмто пътя. Аз рекох: „Това е друга мечка“. Демян погледна, помисли. „Не — казва, — същата е, само че е почнала да ни мами. Отбила се е от пътя заднешком.“ Тръгнахме по дирята — и така излезе. Виждаше се — мечката извървяла от пътя десетина крачки заднешком, кривнала зад един бор, обърнала се и тръгнала направо. Демян се спря и рече: „Сега сигурно ще я заобиколим. Няма вече къде да легне освен в това блато. Хайде да я обходим.“

Тръгнахме ние в обход през гъстата елова гора. Бях се уморил вече, а и ходенето стана по-мъчно. Ту на хвойнов храст ще се натъкнеш, ще се закачиш, ту между краката ти елхичка ще се препречи, ту ската ще се отплесне настрана поради несвикналост, ту ще се натъкнеш на пън или на греда под снега. Почнах вече да се уморявам. Свалих си шубата, а потта ей така тече от мене. А Демян — като в лодка плава. Ските сякаш сами вървят под него. Никъде няма да се закачи, да се отплесне. Дори и моята шуба метна на раменете си и все ме подканяше.

Направихме един кръг около три версти, заобиколихме блатото. Почнах вече да изоставам — ските се извъръщат, краката се заплитат. Изведнъж Демян се спря пред мене и замаха с ръка. Аз приближих, Демян се наведе, шепне и сочи: „Виждаш ли, сврака грачи върху клечетака; птицата отдалеко подушва нейната миризма. Тя е.“

Отклонихме се, извървяхме още около една верста и пак попаднахме на старата следа. Така че направихме кръг около мечката и тя остана в средата на нашия обход. Спряхме се. Свалих си калпака и съвсем се разкопчах: беше ми горещо като в баня, целият бях мокър като мишка. И Демян се беше зачервил, бършеше се с ръкав. „Е — казва, — господарю, свършихме работата, сега трябва да си починем.“

А зарята вече почна да се червенеет през гората. Седнахме върху ските да си починем. Извадихме от торбата хляб и сол; хапнах аз отначало сняг, а сетне хляб. И така вкусен ми се стори хлябът, сякаш през живота си не бях ял такъв хляб. Поседяхме; почна вече и да се смрачава. Запитах Демяна далеко ли е селото. „Ами че трябва да има дванадесетина версти. Ще стигнем през нощта; а сега трябва да си починем. Обличай шубата, господарю, защото ще се простудиш.“

Накърши Демян елови клони, отърси снега, постла легло и ние легнахме един до друг, като сложихме ръце под главите си. И сам не помня как съм заспал. Събудих се след около два часа. Нещо изпращя.

Тъй здраво спях, че бях забравил къде съм заспал. Огледах се — що за чудо! Къде съм, къде съм аз? Някакви бели дворци над мене и бели стълбове, и на всичките искрици искрят. Погледнах нагоре — бели шарила, а между шарилата някакъв тъмен свод и разноцветни светлини пламтят. Огледах се, спомних си, че сме в гората и че дърветата в сняг и скреж ми са се сторили на дворци, а светлините са звездите на небето — между клоните трептят.

През нощта беше паднал скреж: и по клоните скреж, и по шубата ми скреж, и Демян целият в скреж, и отгоре се сипе скреж. Събудих аз Демяна. Стъпихме на ските и поехме. В гората беше тихо; чуваше се само как ние със ските се плъзгахме по мекия сняг, тук-тамеще пропука дърво от студа и из цялата гора се носи екот. Само веднъж нещо живо зашумя близко до нас и побягна. Аз тъй си и мислех — мечката е. Приближихме се до мястото, откъдето, долетя шумът — видяхме заешки следи. И трепетликите изгризани. Зайците се бяха хранили.

Излязохме ние на пътя, завързахме ските след себе си и тръгнахме по пътя. Вървежът стана лек. Ските отзад бързо се плъзгат по утъпкания път, гърмолят, снежецът под ботушите поскърцва, студеният скреж лепне като пух по лицето. А звездите сякаш тичат

насреща надолу по клоните, разгорят се, угаснат — като че цялото небе се тресе.

Другарят ми спеше, аз го събудих. Разказахме как бяхме обиколили мечката и поръчахме на стопанина за сутринта да събере селяни-викачи. Вечеряхме и легнахме да спим.

От умора бих проспал до обед, но другарят ме събуди. Скочих — гледам другарят ми вече облечен, нещо се е заел с пушката.

„Ами къде е Демян!“ — „Той отдавна вече е в гората. Вече и кръга провери, тука дотърча, а сега поведе викачите да ги подреди.“ Умих се, облякох се, напълних пушките си; седнахме в шейната и потеглихме.

Студът се беше задържал силен, беше тихо и слънцето не се виждаше; горе имаше мъгла и падаше скреж.

Извървахме ние около три версти по пътя, приближихме се до гората. Гледаме — в низинката се синее димец и стоят хора: селяни и селянки с тояги.

Слязохме, приближихме се до хората. Селяните седят, пекат картофи и се шегуват със селянките.

И Демян с тях. Вдигнаха се хората и Демян ги поведе, за да ги подреди в кръг по нашия вчерашен обход. Проточаха се селяните и селянките в прав ред, тридесет души — виждаха се само до пояс — навлязоха в гората. Сетне аз и другарят ми тръгнахме по тяхната следа.

Макар че пътеката беше утъпкана, мъчно се вървеше; затова пък нямаше къде да паднеш — сякаш вървиш между две стени.

Извървахме така около половина верста; гледаме — от другата страна Демян вече тича със ските към нас, маха с ръка, да идем при него.

Приближихме се ние до него, показва ни местата. Застанах аз на своето място, огледах се.

Наляво от мене — висока елова гора; през нея се вижда надалеко и зад дърветата ми се чернее селянин-викач. Срещу мене гъста млада елова гора — един човешки бой. И клоните на гората увиснали и се слепили от сняг. Посред гората пътека, засипана със сняг. Тази пътека води право към мене. Надясно от мене гъста елова гора, а накрай гората — полянка. И на тази полянка, гледам аз, че Демян поставя моя другар.

Прегледах аз двете си пушки, вдигнах ударниците и почнах да размислям къде ще бъде по-добре да застана. Отдире ми на три крачки имаше голям бор. „Я да застана до бора и да подпра другата пушка на него.“ Помъкнах се към бора, затънах над коленете, утъпках край бора една площадка около лакът и половина и се настаних върху нея. Едната пушка взех в ръка, а другата с вдигнатите ударници подпрях на бора. Камата си извадих и пак я сложих, за да зная, че в случай на нужда лесно се вади.

Щом се настаних, чувам — Демян вика в гората: „Потегли! В движение потегли! Потегли!“ И щом Демян викна към кръга, селяните се развикаха на разни гласове: „Потегли! Ууу!...“ — викаха селяните. „Ай! И-их!“ — викаха жените с тънки гласове.

Мечката беше в кръга. Демян я гонеше. Наоколо хората викаха навсякъде, само аз и моят другар стояхме, мълчахме и не мърдахме, чакахме мечката. Стоя аз, гледам, слушам, сърцето ми ей така бие. Държа пушката, потрепервам. „Ето, ето — мисля си, — ще изскочи, ще се прицеля, ще гръмна, ще падне...“ Изведнъж чувам отляво — в снега нещо се събаря, само че далеко. Погледнах към високата елова гора: на около петдесет крачки зад дърветата стои нещо черно, голямо. Прицелих се и чакам. Мисля си няма ли да прибегне по-близо. Гледам — мръдна с уши, обърна се и — назад. Отстрани се виждаше цялата. Голямо зверище! Прицелих се възбуден. Бум! Чувам — куршумът ми удари в дървото. Гледам през дима — моята мечка се понесе назад към кръга и се скри зад гората. „Е — мисля си, — пропадна моята работа, сега вече няма да налети на мене; или другарят ми ще трябва да стреля, или ще мине през селяните, но не и край мене.“ Стоя аз, отново напълнил пушката, и се ослушвам. Селяните викат от всички страни, но от дясната страна, недалечно от другаря ми, чувам — извън себе си крещи някаква жена: „Ето я! Ето я! Ето я! Тука! Тука! Ой! Ой! Ай! Ай! Ай!“

Ясно — тя вижда мечката. Не очаквах вече мечката да дойде при мене и гледах надясно към другаря си. Виждам — Демян с една пръчка, без ски, тича по пътеката към моя другар, клекна до него и с пръчката му сочи нещо, сякаш се прицелва. Виждам другарят ми дига нагоре пушката и я насочва нататък, накъдето сочи Демян. Бум! — гръмна. „Е — мисля си, — уби я!“ Само че гледам — другарят ми не тича за мечката. „Навярно не е улучил или лошо е ударил. Сега —

мисля си — мечката ще избяга назад, но при мене вече няма да изскочи.“ Какво е това? Отпреде си изведнъж чувам — като вихър лети някой, наблизичко се сипе сняг и пухти. Погледнах пред себе си: а тя правичко към мене се носи стремглаво по пътеката между гъстите ели и личи, че от страх е загубила и ума, и дума. На около пет крачки от мене я виждам цялата — гърдите черни, а главата огромна с червено петно. Лети с челото напред правичко към мене и сипе сняг на вси страни. И виждам аз по очите на мечката, че тя не ме вижда, а от страх се носи накъдето ѝ видят очите. Само че пътят ѝ е право към бора, където стоя. Вдигнах аз пушката, гръмнах — а тя е вече още по-близо. Виждам — не улучих, куршумът отмина; а тя и не чува, лети към мене и все не ме вижда. Наведох аз пушката, почти я опрях в нея — в главата. Бум! Гледам — улучих, но не я убих.

Повдигна тя глава, присви уши, озъби се и — право към мене. Грабнах другата пушка; но щом я взех в ръка, мечката ме връхлетя, събори ме в снега и ме прескочи. „Е — мисля си, — добре, че ме остави.“ Взех да се повдигам, усещам — нещо ме дави, не ме пуска. Като връхлетяла, мечката не се задържала, прескочила ме, но се обърнала назад и се строполила върху мене с цялата си гръд. Усещам аз — върху мене лежи нещо тежко, усещам топлина над лицето си и усещам — налапва в устата си цялото ми лице. Носът ми е вече в устата ѝ и чувствавам — горещина и тя мирише на кръв. Притиснала е с лапите си раменете ми и аз не мога да се помръдна. Само извивам глава от устата ѝ към гърдите си, носа и очите си изтеглям. А тя налита да се вкопчи точно в носа и очите. Усещам, че впива зъбите на горната си челюст в челото ми под косите, а долната челюст — в скулите под очите ми, стисна зъби, почна да ме дави, сякаш с ножове режат главата ми; блъскам се, дърпам се, а тя бърза и като куче гризе — мляска, мляска. Аз се извия, а тя отново ме обхваща. „Е — мисля си, — дошъл е моят край.“ Усещам — изведнъж ми поолекна. Гледам — мечката я няма, скочила от мене и побягнала.

Когато другарят ми и Демян видели, че мечката ме е съборила в снега и ме гризе, те се хвърлили към мене. Другарят ми искал по-скоро да стигне, но се излъгал: наместо да бяга по утъпканата пътека, той се втурнал през дълбокия сняг и паднал. Додето се измъкнал от снега, мечката все ме гризеше. А Демян, както бил без пушка, само с дълга пръчка, се спуснал по пътеката и викнал: „Господаря загриза!

Господаря загриза!“ Тича и вика на мечката: „Ах ти, размирнице! Какво правиш! Остави, остави!“

Послушала мечката, оставила ме и избягала. Когато се вдигнах, върху снега имаше кръв, сякаш бяха заклали овен, и над очите ми висеха парчета месо; а от възбуда не усещах болки.

Дотърча другарят ми, събраха се хората, гледат раната ми, мокрят я със сняг. А пък аз дори бях забравил за раната, питам: „Къде е мечката, къде отиде?“ Изведнъж чуваме: „Ето я! Ето я!“ Гледаме — мечката пак тича към нас. Грабнахме пушките, но никой не успя да гръмне — тя вече беше отминала. Мечката се беше настървила — искаше ѝ се още да погризе, но видя, че има много народ и се изплаши. По дирята видяхме, че от мечката глава тече кръв: искахме да идем да я догоним, но главата ме заболя и отидохме в града при доктор.

Докторът заши раните ми с копринен конец и те почнаха да зарастват.

След един месец пак отидохме на лов за тази мечка: но аз не успях да я доубия. Мечката не излизаше от обкръжението, а все се въртеше наоколо и реवेशе със страшен глас. Демян я довърши. От оня мой изстрел на мечката беше строшена долната челюст и избит един зъб.

Тази мечка беше много голяма и имаше прекрасна черна кожа.

Натъпках кожата на мечката със слама и тя се намира горе в стаята ми. Раните на челото ми зараснаха, тъй че едва-едва личи къде са били.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.